

Klas op Wielen Alkmaar

De Klas op Wielen Alkmaar biedt zorg volgens de ideeën van Samen naar School. In deze Samen naar School-klas wordt zorg geboden aan kinderen met een (ernstige meervoudige) beperking bij een reguliere school. Dit gebeurt vanuit de overtuiging dat alle kinderen kunnen leren en dat kinderen met en zonder beperking van (en met) elkaar kunnen leren. Daarom sluiten leerlingen met en zonder beperking dagelijks aan bij elkaars lessen en activiteiten.

Het onderwijs en de begeleiding worden uitgevoerd onder leiding van betrokken zorgverlener(s), op basis van een met ouders afgestemd leer-zorgplan. Samen met de aangrenzende school wordt het leren ingericht, waarbij de leerkrachten worden ondersteund door specialisten op het gebied van leren en ontwikkelen met een beperking.

Ontstaan

In 2011 werd Klas op Wielen opgericht. Begonnen werd met een basisschoollocatie. Het was één van de eerste plekken in Nederland waar kinderen met en zonder beperking samen leren. Na een verhuizing zit deze Klas sinds 2014 bij Basisschool Het Kompas in Alkmaar. Op de basisschool zijn de kinderen met een beperking aan een vaste klas in de school gekoppeld. Wanneer het kan, doen de kinderen mee in de les, op het speelplein of bij een gezamenlijke activiteit. De jongste kinderen van Klas op Wielen sluiten aan bij de Stichting Kinderopvang Alkmaar, die ook in het schoolpand van Het Kompas zit.

In 2015 opende de Klas op Wielen een locatie voor voortgezet onderwijs. Deze locatie werd geopend naast een vestiging van scholengemeenschap Vonk in Noord-Holland, dat vmbo-, mbo- en vavo-onderwijs verzorgt in de regio. Door dit vervolgonderwijs kunnen kinderen met een beperking nu tot hun 18de samen naar school met leeftijdsgenoten zonder beperking.

Michelle Paarlberg-Smit, sociaal-pedagogisch hulpverlener op de vo-locatie, ziet nog meer voordelen: "Ook voor de leerlingen en studenten in het reguliere onderwijs blijkt het heel verrijkend te zijn om in vanzelfsprekend, alledaags contact te zijn met kinderen die een beperking hebben. Ook zij gaan daardoor heel anders naar de wereld kijken."

Sinds 2022 is de Klas op Wielen organisatorisch onderdeel geworden van Heliomare. Heliomare heeft op verschillende locaties in Noord-Holland scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs en beroepsopleidingen.

Basisschool

De kinderen die bij de Klas op Wielen zitten, worden vanaf het begin gekoppeld aan een vaste groep op de basisschool. Ze trekken dus acht jaar lang met dezelfde klasgenoten op, wat voor een veilig klimaat en veel verbinding zorgt. De kinderen van de Klas op Wielen hebben ieder hun eigen programma. Maar ze komen binnen bij 'hun klas', doen mee met de kring en kijken naar het jeugdjournaal. Ze doen daarna een individuele opdracht volgens SCOEL: Samen Communiceren,

Ontwikkelen, Ervaren en Leren. Dat is een lesmethode die de organisatie zelf ontwikkeld heeft. Er wordt veel gewerkt met spraakcomputers, zodat kinderen zich goed verstaanbaar kunnen maken.

Het is bij kinderen met meervoudige beperkingen best moeilijk om bij hun aanmelding op hun jonge leeftijd al in te schatten wat de omvang is van hun cognitieve beperkingen. Melanie: 'We hebben al veel mooie verrassingen meegemaakt doordat kinderen veel meer leervermogen hadden dan we van te voren voor mogelijk hadden gehouden. De stimulerende omgeving van een gewone klas draagt daar zeker aan bij.'

Voortgezet onderwijs

De kinderen van de Klas op Wielen zijn in het vo niet gekoppeld aan een vaste klas, maar leren mee wanneer dit mogelijk is. Op deze vestiging, die vooral op plant en dier gericht is, vindt de inclusie vooral plaats tijdens de praktijklessen. Zo doen de kinderen van de Klas op Wielen mee aan de dierles, de kookles en de plantles, maar ook met maatschappijleer. Deze leerlingen en studenten krijgen er de ruimte om te leren en zich te ontwikkelen in hun eigen tempo en op de manier die voor hen het best passend is.

Melanie Sikkens, teammanager van de Klas op Wielen, vertelt in een podcast enthousiast over de kinderen en over onderwijs. Haar motto: 'Alles waar je mee te maken krijgt in het leven is onderwijs; leren is niet beperkt tot het leren op school'.

Financiering

De kinderen van Klas op Wielen hebben een meervoudige beperking, en zijn niet leerplichtig. Dat betekent dat ze geen onderwijsstatus hebben en dus ook geen onderwijsfinanciering krijgen. Om de kinderen deel te laten nemen aan het regulier onderwijs, hebben ze die status eigenlijk wel nodig. Dus de organisatie is nog aan het zoeken naar manieren om de kinderen officieel onderdeel van een reguliere school te laten zijn, zodat de financiering ook geen probleem meer hoeft te zijn. Momenteel is er een landelijk experiment van VWS en OCW waar de Klas op Wielen aan mee mag doen. Bin-

nen dit experiment kunnen kinderen ingeschreven worden binnen het reguliere onderwijs om te kijken wat er dan gebeurt. Aan de hand van deze informatie willen ze de wet- en regelgeving aanpassen om dit in de toekomst voort te kunnen zetten. De kinderen hebben financiering vanuit de Wet langdurige zorg. Melanie: "Financiering is op zich dus geen probleem, alleen kunnen wij nu geen gebruik maken van leerkrachten omdat wij een andere financieringsvorm hebben. We willen er dus eigenlijk een extra component bij. Iets aan extra financiering om een deel onderwijs vorm te kunnen geven, maar ook zodat we officieel kunnen samenwerken met de reguliere school. Nu is alles op basis van 'vrijblijvendheid'. Als er een nieuwe directeur komt die de samenwerking niet omarmt, zijn we klaar met deze opzet. Dat moet niet kunnen. Dat vechten we landelijk aan."

Bronnen: Podcast Dit is onderwijs, <https://dijkenwaard-centraal.nl>, en <https://www.klasopwielenalkmaar.nl/>

Gewoon een klasgenoot

Michelle vertelt: 'We kregen bij aanmelding vaak te horen van ouders dat ze het zo erg vinden dat hun kind als een buitenbeentje wordt beschouwd. Ze vertellen dat hun kind wordt nagestaard en dat het soms een taboe lijkt dat andere kinderen niets mogen vragen/ zeggen over hun kind. Samen naar school kan dat veranderen: laatst vertelden ouders dat ze met hun kind in de stad liepen, en dat een tegemoetkomend kind met ouders riep: 'Hé, hij zit bij mij in de klas!' Een benadering vanuit gelijkwaardigheid, geen buitenbeentje meer maar 'gewoon' een klasgenootje, dat was heel ontroerend voor hen.